

КОЛЯДА Дар'я,

здобувач вищої освіти другого курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних
розслідувань Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

КРУГЛОВА Ольга,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА МАТЕРИНСТВО (БАТЬКІВСТВО) В УКРАЇНІ

Можливість жінки народити дитину у шлюбі є її законним правом на материнство, а чоловіка стати батьком – правом на батьківство. Це є особисті немайнові права фізичної особи, які охороняє держава. Зокрема, для захисту цих прав прийняті норми Сімейного кодексу України від 10 січня 2002 року, Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо державної підтримки сім'ї, охорони материнства, батьківства та дитинства» від 11.05.2019 року, тощо. Не дивлячись на ці закони є діти та батьки, яким потрібна додаткова допомога. Мова йде про малозабезпечені сім'ї, безпритульних дітей, дітей-сиріт, малолітніх матерів, тощо. Для цього також створені відповідні нормативно-правові акти такі як: Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21.11.1992 року, Закон України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей» від 02.06.2005 року, Постанова Кабінет Міністрів України «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю» від 3.10.2018 року та ін.

В юридичних актах визначення понять «материнство» та «батьківство» відсутнє. Але наявне поняття «право на материнство (батьківство)». Ці права безпосередньо пов'язані з репродуктивною функцією жінки та чоловіка. Саме тому у держави виникає питання забезпечення нормальних умов для народження дитини. Та ,нажаль, в Україні не дивлячись на всі спроби держави захистити право на материнство (батьківство) виникають випадки коли це право порушується.

Так питання яке виникає як в Україні та і світі з певною періодичністю - аборти. Це одне з питань яке викликає гарячі дискусії на міжнародному

рівні. В цьому питанні є два фронти: «за вибір» і «за життя». Перші закликають, що жінка повинна мати вибір народжувати чи ні, другі, що плід має право на життя з моменту зачаття. Що ж таке аборт? Згідно з визначенням ВООЗ (Всесвітня організація охорони здоров'я), аборт – це спонтанне вигнання або екстракція ембріона/плода масою до 500 г, що відповідає терміну гестації - 22 тижнів. Простіше кажучи, аборт – це переривання вагітності впродовж перших її 22 тижнів. Аборт може бути мимовільним (викидень) і медичним, тобто пряме хірургічне чи медикаментозне втручання [1].

В останній раз полеміка даного питання виникнула в 2020 році в Польщі через рішення Конституційного трибуналу про заборону абортів. У практиці ліберальних країн законодавець визначає строк вагітності за яким жінка може скористатися своїм правом на аборт (у більшості країн, в тому числі і в Україні, такий строк встановлено на рівні 12 тижнів) [2].

В країнах в яких повністю заборонені аборти можна зустрітися з таким явищем як «абортивний туризм», «кримінальні аборти», «абортивне підпілля». Також при повній забороні абортів збільшується кількість безпритульних дітей і дітей яких залишають в небезпеці. Для усунення цих проблем в Україні створили так звані «Вікна життя». Це місця де матері можуть залишити своїх дітей в безпеці. Новонароджених впродовж двох місяців можна забрати. Матері залишаються анонімними та не несуть кримінальної відповідальності. Та на практиці, по-перше, в такі вікна дітей залишають доволі рідко, по-друге, вони не зменшують кількість новонароджених, яких залишають в небезпеці, по-третє матерів, які хочуть залишитися анонімно все одно знаходять.

На сьогоднішній день в Україні спостерігається зменшення кількості населення та його старіння. Тому в державних програмах потрібні проекти про збільшення демографії населення. В Україні це виражається в виплатах для дітей. При народженні першої дитини сума виплат становитиме - 15.000 грн, другої – 30.000 грн, на третю та кожену іншу - 45.000 грн. Ми спостерігаємо, що в деяких сім'ях батьки живуть на ці кошти. Тобто грошове забезпечення дітям не дістається. В даних випадках дорослі живуть на гроші дітей поки їх виплачують, а коли гроші закінчуються народжують знову. Таким чином виникають родини в яких діти стають способом заробітку.

Отже, право на материнство (батьківство) - це здатність жінки бути матір'ю, а чоловіка батьком. Та це право часто порушується. Порушення даного права ми можемо спостерігати в такому явищі як аборт. Проявляється це саме в тому, що в деяких консервативних країнах штучне переривання вагітності забороняють. Тобто забирають у жінки вибір реалізувати своє право на материнство (батьківство) чи ні. В Україні законодавець дає цей вибір. Та через те, що в Польщі не має можливості зробити аборт, ми можемо спостерігати абортивний туризм в Україну. Покращити ситуацію в Польщі можна відмінивши скандальний законопроект.

Для покращення ситуації з немовлятами яких залишають в небезпеці та для надання матері поняття, що своїх немовлят можна залишити в місці де їм буде безпечно. В Україні це так звані «вікна життя».

Ситуація з дітьми на яких заробляють батьки доволі складна. Зменшити дане явище можна шляхом виплати цих коштів не при народженні, а при досягненні дитини 18 років. А в допомогу батькам можна збільшити кількість пакунків малюка. Також потрібно покращити роботу соціальних служб. Провести реорганізацію та перевірити їх кваліфікацію. Що змусить їх краще виконувати свої повноваження та збільшить нагляд за такими сім'ями.

Список використаних джерел:

1. Нарок Т. Право на аборт як одне з репродуктивних прав жінки: вступ до проблеми. Репродуктивні права. *Асоціація жінок-юристок України*. 23.03.2021 URL: <http://jurfem.com.ua/pravo-na-abort-vstup-do-problemy/> (дата звернення 29.09.2021).
2. Т. Кравцова, М. Корниенко. Убийство или возможность выбора: как международное право регулирует вопрос аборт. *Європейська правда*. 17.11.2020 URL: <https://www.eurointegration.com.ua/rus/articles/2020/11/17/7116617/> (дата звернення 29.09.2021).

КОМАР Андрій,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету фахівців для підрозділів
стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

КРУГЛОВА Ольга,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

УЧАСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Говорячи про цивільне судочинство ми повинні звернути увагу на, те що участь у ньому можуть брати як фізичні так і юридичні особи. Відтак необхідно зауважити, що даний факт відображений у частині 3 статті 58 Цивільного процесуального кодексу України [1].

Виходячи з положень зазначеної вище статті ми розуміємо, що юридичні особи виступають повноцінними учасниками цивільних процесів нарівні з фізичними особами. Проте необхідно розуміти, що участь